



RANDERS KOMMUNE

Høringsudkast

# POLITIK FOR TILGÆNGELIGHED

2023



# OM POLITIKKEN

Politik for Tilgængelighed er blevet til som en del af arbejdet med byrådets vision. Politikken tager desuden udgangspunkt i FN's Handicap-konvention og reglerne om tilgængelighed og lige muligheder.

Politikken sætter de overordnede rammer for, hvordan Randers Kommune arbejder med at sikre god tilgængelighed både i vores byer, på vejene og i vores naturområder.

Ud over Politik for Tilgængelighed er der en række love, bekendtgørelser og reglementer mv., der indeholder specifikke krav til tilgængelighed i forbindelse med vores bygninger, adgang til handicapparkering mv. Politikken er blevet til bl.a. med input fra Handicaprådet

## INDHOLD

Om Politikken	2
Forord	3
God tilgængelighed for alle	5
Oplysning og information	10

# FORORD

Randers Kommune skal være et godt sted at bo og vokse op og et godt sted at arbejde og drive virksomhed. Sådan lyder vores vision, og derfor arbejder vi ud fra en overordnet politisk målsætning om, alle skal have muligheder for at være en del af fællesskabet, færdes i kommunen og deltage i samfundslivet i bred forstand.

Derfor vil vi arbejde for en god tilgængelighed i kommunen.

Der har ikke altid været fokus på at sikre god tilgængelighed. Første gang der blev formuleret krav til tilgængelighed for "personer med nedsat bevægelses- og orienteringsevne", som det hed dengang, var i Bygningsreglementet fra 1977. Her blev der indført en række krav, som især handlede om at sikre gode adgangsforhold og stille krav til indretningen af boliger og bygninger. De krav er nu en integreret del af vores arbejde, som vi fortsætter med denne politik.

I denne Tilgængelighedspolitik sætter byrådet især fokus på to overordnede temaer:

- Universelt design
- Oplysning og information

God tilgængelighed er en fordel for alle, der bor i kommunen, både for personer med nedsat funktionsevne og alle andre. Med universelt design vil vi gøre os umage for at finde gode tilgængeligheds løsninger, der kommer alle til gode.

Oplysning og information kan være særligt vigtigt for personer med fysiske, psykiske eller kognitive udfordringer, fordi forberedelse og viden om f.eks. parkeringsforhold, adgang til handicappoletter, ramper mv. kan være afgørende. Et skridt på vejen til at sikre god tilgængelighed er derfor via oplysning og information.

Det er ikke muligt at gøre alt i vores omgivelser tilgængeligt på én gang. Denne politik fremhæver, hvilke områder vi primært har fokus på.

Vi ser frem til at omsætte politikken til praksis i samarbejde med råd, nævn og brugergrupper, der efterspørger gode tilgængelige løsninger samt på tværs af kommunens politiske fagudvalg.

*Torben Hansen*  
Borgmester

*Frank Nørgaard*  
Formand for miljø- og teknikudvalget





Klyngehuset er et kommende aktivitetshus og rekreativt område i Albæk. Klyngehuset er et godt eksempel på et mødested, hvor der er fokus på at sikre tilgængelighed for alle såvel indendørs som på arealerne udenfor. Anlægsarbejdet forventes påbegyndt i vinteren 2023. Klyngehuset er støttet af Realdania, Lokale og Anlægsfonden, LAG samt Nordea-fonden.



# GOD TILGÆNGELIGHED FOR ALLE

## – MED UNIVERSELT DESIGN

Universelt design handler om at designe og indrette det offentlige rum på en måde, så alle føler sig velkomne og inkluderet.

### TILGÆNGELIGHED I BYER, BYGNINGER OG MØDESTEDER

Indretningen af vores bygninger, pladser og mødesteder har stor betydning for, at stederne kan anvendes ligeværdigt af alle uanset køn, alder og eventuelle fysiske eller kognitive funktionsnedsættelser.

Universelt design handler om at skabe god tilgængelighed uden det nødvendigvis er synligt, at der er taget særlige hensyn til bestemte målgrupper. Løsninger, der falder naturligt ind i omgivelserne, er med til at skabe rum til alle. Det handler ikke blot om de fysiske rammer, men også om at gøre det muligt for alle, at deltage i fælles aktiviteter og oplevelser.

Vi inddrager og indtænker allerede universelt design, så vidt det er muligt, i forbindelse med nyt byggeri og ved ombygning af eksisterende bygninger og udearealer.

Mange boliger og byrum, i såvel Randers by som i vores landsbyer, er opført længe før der blev stillet krav til tilgængelighed. Det er ikke muligt, at gøre alt tilgængeligt på én gang. Men selv gamle gader, stræder og bygninger kan gøres mere tilgængelige, hvis vi gør os umage. Ofte kan vi med relativt små greb gøre en stor forskel.

Universelt design, der er fleksibelt i forhold til forskellige menneskers behov, viser hvordan det fysiske miljø i vores bygninger og omgivelser, kan være med til at understøtte, at alle er en del af samfundet. Det er også vigtigt at undgå såkaldt "dark design", hvor indretning af gader og pladser afholder bestemte målgrupper fra at tage ophold.

Universelt design imødekommer ikke alene personer med fysiske handicaps men også personer med psykiske og kognitive udfordringer. Nogle personer ønsker f.eks. generelt at undgå store og åbne pladser. Desuden kan tryghedsskabende lys bidrage til at gøre det mere trygt og sikkert at bevæge sig rundt i byen efter mørkets frembrud.



## TILGÆNDELIGHED I TRAFIKKEN

Vi arbejder ligeledes med at sikre god tilgængelighed, også når det gælder vores veje, stier og øvrige infrastruktur. Målet er også her, at god tilgængelighed tænkes ind fra starten og kommer flest mulige til gode.

Der udføres en såkaldt tilgængelighedsrevision i forbindelse med alle større anlægsprojekter for at sikre, at nye vejprojekter er så tilgængelige som muligt inden de anlægges og tages i brug. God tilgængelighed på vores veje og stier er med til at understøtte, at ældre og mennesker med funktionsnedsættelser kan klare mest muligt selv, f.eks. dagligdags aktiviteter så som indkøb, kulturoplevelser, lægebesøg mv.

Når vi arbejder med tilgængelighed på vores veje, stier mv. har vi en særlig fokus på at skabe gode forhold på de ruter, der anvendes af mange mennesker.

Det er ikke altid muligt at opfylde alle hensyn og ønsker ift. tilgængelighed i trafikken.

I nogle tilfælde vil der være en række modsatrettede hensyn, da de løsninger, der tilgodeser en gruppes behov i trafikken nogle gange vil være en barriere for andre. F.eks. er kantsten en vigtig ledelinje for blinde og svagtseende, mens det kan opleves som en fysisk barriere for en kørestolsbruger eller en, der kommer med en barnevogn eller rollator. Derfor vil det i mange tilfælde være nødvendigt at indgå kompromisser, da kørestolsbrugere, cyklister, svagtseende og andre trafikanter ikke har samme behov.

Manglende tilgængelighed kan også skyldes, at der ikke er plads til at udvide den pågældende vejbane eller cykelsti. I så fald vurderes det, hvordan vi sikrer den bedst mulige tilgængelighed i det konkrete projekt. På gader, der skal håndtere stigende vandmængder, vil der også kunne opstå nogle udfordringer i forhold til tilgængelighed – f.eks. på grund af etablering af højere kantsten.

Vi vil fortsat have fokus på en tæt dialog med Handicaprådet i de situationer, hvor det ikke er muligt at tilgodese alle gruppers behov eller hvor der er behov for at prioritere mellem projekter og strækninger.



Ledelinjer foran Borgerservice og ved hovedindgangen til rådhuset hjælper blinde og svagtseende med at finde vej.



I krydset ved Tørvebryggen/Hvidemøllevej er der arbejdet med at sikre god tilgængelighed.





Randers Naturcenter gør meget ud af at tilbyde naturoplevelser og aktiviteter for alle. Naturcentret deltager i projektet "Natur for alle" i samarbejde med bl.a. Videnscenter om Handicap og Naturstyrelsen.

Gudenåparken og Vorup Enge – tilgængeligheden er forbedret i samarbejde med Aage V. Jensen Naturfond.



## TILGÆNGELIGHED I NATUREN

Nem adgang til naturen har en stor betydning for vores oplevelse af livskvalitet og sundhed. Derfor vægter vi det højt, at der er adgang til forskellige naturoplevelser for alle. Nogle ønsker at benytte naturen til rekreative aktiviteter som f.eks. fiskeri, sejlsads mv., mens andre primært bruger naturen til at søge ro og mental restitution.

For personer med fysiske funktionsnedsettelser er det oftest de fysiske barrierer, der er begrænsende for adgangen til naturen. Vi arbejder i mange af vores naturområder med universelt design, så stier og udendørs faciliteter understøtter, at også personer med funktionsnedsettelser får adgang til oplevelser i naturen.

For personer med psykiske eller kognitive begrænsninger kan det være ekstra væsentligt, at finde naturområder med stilhed og ro.

Fælles for alle er ønsket om en overskuelig, tryk og sikker adgang til naturen.

Vi sætter fokus på tilgængelighed i naturen både i forbindelse med nye tiltag og når vi forbedrer de eksisterende grønne områder. Vi samarbejder med andre organisationer, foreninger og frivillige om at skabe større tilgængelighed i naturen. Vi benytter de eksisterende og nye digitale platforme for at synliggøre naturoplevelser for alle.

Nogle naturområder er måske fysisk svært tilgængelige, men kan så være et fristed for den, der ønsker at være alene og finde fred og ro i naturen.





# OPLYSNING OG INFORMATION

For nogle mennesker kræver turen ud af ens egen bolig en høj grad af forberedelse. Et skridt på vejen til at sikre tilgængeligheden er gennem oplysninger og information.

Det kan f.eks. være vigtigt for personer med fysiske funktionsnedsættelser at vide, om der er adgang til parkering, handicptoiletter, ramper, elevatorer mv. Også personer med psykiske eller kognitive udfordringer kan have behov for at kunne forberede sig på at deltage i aktiviteter udenfor eget hjem. I mange tilfælde er viden med til at give øget tryghed.

På kommunens hjemmeside findes der allerede en oversigt over, hvor der findes offentlige handicptoiletter og handicapparkeringspladser. Men vi ønsker at samle endnu flere informationer og gøre disse nemmere at navigere i, så det bliver nemt for alle, at komme rundt og deltage i de mange oplevelser i kommunen.

Randers Kommune har desuden stor fokus på webtilgængelighed, som handler om at alle oplysninger på kommunens hjemmeside gøres tilgængelige for alle, også blinde og personer med nedsat synsevne.

Skilte i bybilledet og ved offentlige bygninger er en anden kilde til information, som hjælper borgerne med at orientere sig. Nogle personer med læsevanskeligheder eller nedsat syn kan have svært ved at orientere sig via disse skilte. Vi vil derfor i højere grad have fokus på, at alle kan få de samme oplysninger f.eks. ved at anvende blindskrift og QR-koder, hvor det giver mening.



Langå Hundeskov ligger i et naturskønt og tilgroet fredskov-område og har et handicapvenligt stisystem.

[www.langaa-hundeskov.dk](http://www.langaa-hundeskov.dk)







Randers Kommune  
Laksetorvet  
8900 Randers C  
[www.randers.dk](http://www.randers.dk)

**RANDERS**

